

บทที่ 5

มูลค่าเพิ่มของโครงการสร้างกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถ ของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของโครงการ “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 2” มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาชุดโครงการ “แผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 2” พร้อมกับศึกษาและวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มของโครงการแผนกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ในกรอบประชาคมอาเซียน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีที่ 2 ทั้ง 9 โครงการย่อย ผลการวิจัยประกอบด้วย การกำหนดกลยุทธ์ของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน เป็นการกำหนดกลยุทธ์จากการวิเคราะห์สถานภาพหน่วยงานที่ได้ให้ความสำคัญทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ประกอบไปด้วย กลยุทธ์พลิกฟื้น กลยุทธ์ตัดทอน กลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ ของทั้ง 9 ด้าน มูลค่าเพิ่มของกลยุทธ์เพื่อจัดทำแผนเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้กลยุทธ์ที่ได้ไปจัดทำแผนและโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน ทั้ง 9 ด้าน พร้อมกับยื่นขออนุมัติจากผู้บริหารและทีมสภาของเทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำแผนไปสู่การดำเนินงาน ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นมูลค่าเพิ่มของการวิจัยครั้งนี้ให้บรรจุลงในแผนของอปท. และโครงการที่คาดว่าจะประสบความสำเร็จ เป็นโครงการทั้ง 9 ด้าน ที่นักวิจัยได้วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ถึงความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นในอนาคต มีรายละเอียดดังนี้

5.1 การกำหนดกลยุทธ์ของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

การกำหนดกลยุทธ์เป็นการนำผลจากการวิเคราะห์สถานภาพหน่วยงานที่ได้ให้ความสำคัญในแต่ละปัจจัย ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกมากำหนดกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกัน ซึ่งจะประกอบไปด้วย 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์พลิกฟื้น กลยุทธ์ตัดทอน กลยุทธ์เชิงรุก และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ โดยทั้ง 9 ด้าน ของชุมชน ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 กลุ่มธุรกิจชุมชน

ตารางที่ 5.1 กลยุทธ์ด้านกลุ่มธุรกิจชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	การปรับระบบการทำงาน โดยเน้นการทำงานแบบบูรณาการจากหลายฝ่าย ตั้งคณะกรรมการร่วมกัน บริหารงานโดยยึดชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง
กลยุทธ์ตัดทอน	-
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมให้กลุ่มธุรกิจชุมชนและเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจชุมชนร่วมกัน เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและเจ้าหน้าที่
กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านธุรกิจชุมชนจัดหางบประมาณทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงาน เพื่อสนับสนุนกลุ่มธุรกิจชุมชน การประสานงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐบาลและเอกชน โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานช่วยเหลือกัน

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.1 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านกลุ่มธุรกิจชุมชน พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านธุรกิจชุมชน ทั้งหมด 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ การปรับระบบการทำงาน โดยเน้นการทำงานแบบบูรณาการจากหลายฝ่าย ตั้งคณะกรรมการร่วมกัน บริหารงานโดยยึดชาวบ้านเป็นศูนย์กลาง กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมให้กลุ่มธุรกิจชุมชนและเจ้าหน้าที่ได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มธุรกิจชุมชนร่วมกัน เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและเจ้าหน้าที่ และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านธุรกิจชุมชนจัดหา

งบประมาณทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานเพื่อสนับสนุนกลุ่มธุรกิจชุมชน การประสานงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งรัฐบาลและเอกชน โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานช่วยเหลือกัน ส่วนกลยุทธ์ตัดทอนชุมชนเล็งเห็นว่ายังไม่สามารถนำปัจจัยที่ได้มาสร้างเป็นกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาธุรกิจชุมชนได้

5.1.2 กลุ่มเกษตรกรชุมชน

ตารางที่ 5.2 กลยุทธ์ด้านกลุ่มเกษตรกรชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนโครงการที่เป็นรูปธรรม
กลยุทธ์ตัดทอน	-
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างระบบการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในชุมชน
กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดตลาดในชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.2 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านกลุ่มเกษตรกรชุมชน พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านกลุ่มเกษตรกรชุมชน ทั้งหมด 3 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนยุทธศาสตร์แผนโครงการที่เป็นรูปธรรม กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างระบบการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรในชุมชน และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดตลาดในชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน ส่วนกลยุทธ์ตัดทอนชุมชนเล็งเห็นว่า ยังไม่สามารถนำปัจจัยที่ได้มาสร้างเป็นกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาเกษตรกรชุมชนได้

5.1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตารางที่ 5.3 กลยุทธ์ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	การนำบริบทด้านสังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวหลักในการวางแผนการ ใช้งบประมาณ
กลยุทธ์ตัดทอน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และพัฒนา ศักยภาพบุคลากร
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างภาคเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน
กลยุทธ์การรักษา เสถียรภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งพาตนเองโดยการกำหนดนโยบาย ภายในองค์กรให้สอดคล้องกับกฎหมาย/นโยบายรัฐ

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.3 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ การนำบริบทด้าน สังคมและวัฒนธรรมเป็นตัวหลักในการวางแผนการใช้งบประมาณ กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้และพัฒนาศักยภาพบุคลากร กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างภาคเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน และกลยุทธ์การรักษา เสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งพาตนเองโดยการกำหนดนโยบายภายในองค์กรให้ สอดคล้องกับกฎหมาย/นโยบายรัฐ

5.1.4 ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 5.4 กลยุทธ์ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในการวางแผนการใช้และเบิกจ่ายงบประมาณก่อนปีงบประมาณล่วงหน้า
กลยุทธ์ตัดทอน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านสุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างกลยุทธ์ในการเชื่อมต่อจากภายในสู่ภายนอก
กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.4 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในการวางแผนการใช้และเบิกจ่ายงบประมาณก่อนปีงบประมาณล่วงหน้า กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมมือกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบด้านสุขภาพ อนามัยและสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างกลยุทธ์ในการเชื่อมต่อจากภายในสู่ภายนอก และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในการสร้างความเข้มแข็งในชุมชนเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

5.1.5 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

ตารางที่ 5.5 กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เข้าไปเรียนรู้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติจากชุมชน
กลยุทธ์ตัดทอน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความเข้มแข็งในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน
กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนในการตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.5 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่เข้าไปเรียนรู้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติจากชุมชน กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความเข้มแข็งในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกให้แก่ชุมชนในการตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ

5.1.6 ด้านองค์กรเด็กและเยาวชน

ตารางที่ 5.6 กลยุทธ์ด้านองค์กรเด็กและเยาวชนของชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเด็กและเยาวชนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ได้
กลยุทธ์ตัดทอน	-
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง องค์กรและสภาเด็กและเยาวชน
กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ	-

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.6 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านองค์กรเด็กและเยาวชน พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านองค์กรเด็กและเยาวชน ทั้งหมด 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเด็กและเยาวชนให้สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนเจ้าหน้าที่ได้ และกลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่าง องค์กรและสภาเด็กและเยาวชน ส่วนกลยุทธ์ตัดทอนและกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ ชุมชนเล็งเห็นว่ายังไม่สามารถนำไปจัดทำได้มาสร้างเป็นกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาองค์กรเด็กและเยาวชนของชุมชนได้

5.1.7 ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการ

ตารางที่ 5.7 กลยุทธ์ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเวทีค้นหาจิตอาสาในชุมชนเพื่อค้นหาอาสาสมัครที่ทำงานช่วยเหลือด้วยใจ
กลยุทธ์ตัดทอน	-
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาเครือข่ายผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม
กลยุทธ์การรักษา	-
เสถียรภาพ	

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.7 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการ พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการ ทั้งหมด 2 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสร้างเวทีค้นหาจิตอาสาในชุมชนเพื่อค้นหาอาสาสมัครที่ทำงานช่วยเหลือด้วยใจ และกลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาเครือข่ายผู้สูงอายุแบบมีส่วนร่วม ส่วนกลยุทธ์ตัดทอนและกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ ชุมชนเล็งเห็นว่ายังไม่สามารถนำปัจจัยที่ได้มาสร้างเป็นกลยุทธ์ในด้านการพัฒนาองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชนได้

5.1.8 ด้านองค์กรการศึกษา

ตารางที่ 5.8 กลยุทธ์ด้านองค์กรการศึกษาของชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของงบประมาณสนับสนุนการอบรม/สัมมนา ด้านการศึกษาให้แก่เจ้าหน้าที่โดยเชิญวิทยากรจากในและนอกชุมชนมาให้ความรู้
กลยุทธ์ตัดทอน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของงบประมาณสนับสนุนเครื่องมือทางการศึกษาทั้งในและนอกชุมชน
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาสู่อาเซียน
กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขียนแผนงาน/โครงการเพื่อเสนอกับองค์กรทั้งในและนอกชุมชนให้สนับสนุนอุปกรณ์ทางการศึกษา

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.8 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านองค์กรการศึกษา พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านองค์กรการศึกษา ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของงบประมาณสนับสนุนการอบรม/สัมมนา ด้านการศึกษาให้แก่เจ้าหน้าที่โดยเชิญวิทยากรจากในและนอกชุมชนมาให้ความรู้ กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของงบประมาณสนับสนุนเครื่องมือทางการศึกษาทั้งในและนอกชุมชน กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาสู่อาเซียน และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขียนแผนงาน/โครงการเพื่อเสนอกับองค์กรทั้งในและนอกชุมชนให้สนับสนุนอุปกรณ์ทางการศึกษา

5.1.9 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

ตารางที่ 5.9 กลยุทธ์ด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

ประเภทของกลยุทธ์	กลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน
กลยุทธ์พลิกฟื้น	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนา ความสามารถของบุคลากร
กลยุทธ์ตัดทอน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสังคมและ วัฒนธรรม
กลยุทธ์เชิงรุก	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง
กลยุทธ์การรักษา เสถียรภาพ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแกนนำชุมชนร่วมกันปลูกจิตสำนึก ด้านสังคมและวัฒนธรรมให้กับเยาวชน

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.9 แสดงกลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน ด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ชุมชนได้จัดทำกลยุทธ์ด้านสังคมและวัฒนธรรม ทั้งหมด 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์พลิกฟื้น คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด โครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากร กลยุทธ์ตัดทอน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านสังคมและวัฒนธรรม กลยุทธ์เชิงรุก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง และกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแกนนำชุมชนร่วมกันปลูกจิตสำนึกด้านสังคมและวัฒนธรรมให้กับเยาวชน

5.1.10 สรุปจำนวนกลยุทธ์ที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นมา ทั้งหมด 9 ด้าน แสดงดังตารางที่ 5.1.10

ตารางที่ 5.10 สรุปจำนวนกลยุทธ์ที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นมา ทั้ง 9 ด้าน

ด้านที่ศึกษา	จำนวนกลยุทธ์ที่ได้				รวม
	พลิกฟื้น	ตัดทอน	เชิงรุก	การรักษาเสถียรภาพ	
1. ธุรกิจชุมชน	1	-	1	1	3
2. เกษตรชุมชน	1	-	1	1	3
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1	1	1	1	4
4. สุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม	1	1	1	1	4
5. การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	1	1	1	1	4
6. องค์กรเด็กและเยาวชน	1	-	1	-	2
7. องค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการ	1	-	1	-	2
8. องค์กรการศึกษา	1	1	1	1	4
9. สังคมและวัฒนธรรม	1	1	1	1	4
รวม	9	5	9	7	30

ที่มา: จากการวิจัย

จากตารางที่ 5.10 แสดงสรุปจำนวนกลยุทธ์ที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำขึ้นมา มีทั้งหมด 30 กลยุทธ์ พบว่า ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้สร้างกลยุทธ์พลิกฟื้นและกลยุทธ์เชิงรุกสูงสุด มีจำนวน 9 กลยุทธ์เท่ากัน รองลงมา คือ กลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ จำนวน 7 กลยุทธ์ และกลยุทธ์ตัดทอน จำนวน 5 กลยุทธ์

5.2 มูลค่าเพิ่มของกลยุทธ์เพื่อจัดทำแผนเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน

มูลค่าเพิ่มของโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้กรอบประชาคมอาเซียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้กลยุทธ์ที่ได้ไปจัดทำแผนและโครงการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในแต่ละด้าน และยื่นขออนุมัติจากผู้บริหารและทีมสภาของเทศบาล

ตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อนำแผนไปสู่การดำเนินงาน โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการได้สร้างโครงการต่าง ๆ ซึ่งเป็นมูลค่าเพิ่มของการวิจัยครั้งนี้ให้บรรจุลงในแผนของอปท. แบ่งเป็น 9 ด้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

5.2.1 ด้านกลุ่มธุรกิจชุมชน

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับธุรกิจชุมชนทั้งหมด 6 โครงการ (วิไลพร ไชโย, 2559) ได้แก่

- 1) เทศบาลตำบลบ้านแม่ ได้จัดทำ “โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์ถั่วชีวภาพ”
- 2) เทศบาลตำบลยู่หว่า ได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมศักยภาพและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชน เทศบาลตำบลยู่หว่าเพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน”
- 3) เทศบาลตำบลแม่ปูกา ได้จัดทำ 3 โครงการ ได้แก่ “โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้ามัคซ็อม เพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน” “โครงการธุรกิจชุมชนก้าวไกลสู่อาเซียน(ASEAN)” และ “โครงการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจชุมชนไม้แกะสลักตำบลแม่ปูกา เพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน”
- 4) เทศบาลตำบลทุ่งปี ได้จัดทำ “โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ผ้าทอมือบ้านทุ่งปี เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดอาเซียน”

5.2.2 ด้านกลุ่มเกษตรกรชุมชน

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการเกษตรในชุมชนทั้งหมด 2 โครงการ (รัชนิพร สุทธิศาสตร์, 2559) ได้แก่

- 1) เทศบาลตำบลแม่ปูกา ได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ประดู่หางดำสู่ตลาด AEC”
- 2) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง ได้จัดทำ “โครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรกรอินทรีย์”

5.2.3 ด้านองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในชุมชน จำนวน 1 โครงการ (รักษา เมธิโกภพงษ์, 2559) จากองค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน คือ “โครงการเปิดใจ อบต. ก้าวสู่ประตูอาเซียน”

5.2.4 ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อมในชุมชนทั้งหมด 3 โครงการ (ชัยรัตน์ นทีประสิทธิ์พร, 2559) ได้แก่

- 1) เทศบาลตำบลแม่ปูกา ได้จัดทำ “โครงการสุขภาพจิตกับการอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียน”

2) เทศบาลตำบลออนใต้ ได้จัดทำ “โครงการพ่อดีดี”

3) เทศบาลตำบลแม่ฮ้อยเงิน ได้จัดทำ “โครงการเสริมสร้างศูนย์ส่งเสริมสุขภาพชุมชนตำบลแม่ฮ้อยเงินมุ่งสู่อาเซียน”

5.2.5 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน จำนวน 1 โครงการ (วิระศักดิ์ สมยานะ, 2559) จากองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง คือ “โครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรกรอินทรีย์”

5.2.6 ด้านองค์กรเด็กและเยาวชนของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในชุมชน จำนวน 1 โครงการ (สุวินัย น่วมเจริญ, 2559) จากเทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา คือ “โครงการอาเซียนสัมพันธ์”

5.2.7 ด้านองค์กรผู้สูงอายุและผู้พิการของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับผู้สูงอายุและผู้พิการในชุมชน ทั้งหมด 7 โครงการ (แสงจันทร์ เกษากิจ, 2559) ได้แก่

1) เทศบาลตำบลบ้านโป่ง ได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมอาชีพปลูกสมอจินเพื่อการพึ่งตนเองของผู้สูงอายุตำบลบ้านโป่งในประชาคมอาเซียน”

2) เทศบาลตำบลแม่ท่าช้าง ได้จัดทำ “โครงการเปลี่ยนวิถีคิด ชีวิตมีสุข”

3) เทศบาลตำบลยุหว่า ได้จัดทำ “โครงการเตรียมความพร้อมสังคมผู้สูงอายุในชุมชนตำบลยุหว่ามุ่งสู่ผู้สูงอายุคุณภาพ”

4) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว ได้จัดทำ “โครงการเพิ่มศักยภาพผู้สูงอายุตำบลท่าวังพร้าวไปอาเซียน”

5) องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ได้จัดทำ “โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ นิมิตรสุขตำบลห้วยทรายอยู่กับอาเซียนอย่างมีความสุข”

6) เทศบาลตำบลป่าไผ่ ได้จัดทำ “โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ภายใต้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน”

7) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหลวง ได้จัดทำ “โครงการตำบลบ้านหลวงรวมใจสร้างคุณค่าพัฒนาผู้สูงวัยก้าวไกลสู่อาเซียน”

5.2.8 ด้านองค์กรการศึกษาของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับการศึกษาในชุมชน จำนวน 1 โครงการ (ทัศนีย์ อารมณ์เกลี้ยง, 2559) จากเทศบาลตำบลบ้านปง คือ “โครงการพัฒนาศักยภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผู้ด้อยโอกาสแบบอาเซียนศึกษา”

5.2.9 ด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำโครงการเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมในชุมชน ทั้งหมด 2 โครงการ (กาญจนา สุระ, 2559) ได้แก่

1) องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง ได้จัดทำ “โครงการสืบสานสายสัมพันธ์ และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยองในประชาคมอาเซียน”

2) องค์กรบริหารส่วนตำบลท่าวังพร้าว ได้จัดทำ “วัฒนธรรมไทเงินในโลก ดิจิตอล”

5.3 โครงการที่คาดว่าจะประสบความสำเร็จ

โครงการที่ทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดทำทั้ง 9 ด้าน นักวิจัยคาดว่าโครงการที่จะประสบความสำเร็จในแต่ละด้าน มีดังต่อไปนี้

5.3.1 ด้านธุรกิจชุมชน

โครงการด้านธุรกิจชุมชน มีทั้งหมด 6 โครงการ ซึ่งโครงการที่ทางนักวิจัยมีความเห็นว่า จะประสบความสำเร็จ คือ “โครงการส่งเสริมศักยภาพและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ชุมชนเทศบาลตำบลยุหว่าเพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน” จัดทำโดยเทศบาลตำบลยุหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัด เชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า “โครงการส่งเสริมศักยภาพและประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์ชุมชน เทศบาลตำบลยุหว่าเพื่อเข้าสู่ตลาดอาเซียน” พบว่าผลิตภัณฑ์ของกลุ่มธุรกิจชุมชน ประกอบไปด้วยผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานฝีมือซึ่งเป็นงานไม้แกะสลักเป็นส่วนใหญ่หากพิจารณาถึงตัวผลิตภัณฑ์ สามารถพัฒนาให้เข้าสู่ตลาดในประเทศกลุ่มอาเซียนได้ และสิ่งที่กลุ่มธุรกิจชุมชนมีความต้องการคือความรู้เกี่ยวกับลักษณะของสินค้าตามความต้องการในตลาดอาเซียนและแนวทางในการขยายช่องทางการตลาดสู่อาเซียน ไม่ว่าจะเป็นทางออนไลน์ หรือช่องทางอื่น ซึ่งโครงการที่ทางกลุ่มธุรกิจชุมชนนำเสนอมาเป็นกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีความพร้อมที่จะสามารถเปิดตลาดสู่อาเซียนในอนาคตได้ ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ หากต้องการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนด้านธุรกิจสู่ประชาคมอาเซียนให้ประสบความสำเร็จ ควรมีการสร้างเสริมความเข้มแข็งในการรวมกลุ่มของธุรกิจชุมชนและการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายกับประเทศในอาเซียน อาทิ เช่นการนำวัตถุดิบจากประเทศในอาเซียนที่มีราคาถูกมาทำการผลิตสินค้า

เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และควรมีการคำนึงถึงการสืบทอดธุรกิจของคนรุ่นใหม่เนื่องจากธุรกิจชุมชนขาดทายาททางธุรกิจที่มีความสนใจจะดำเนินธุรกิจต่อเนื่องและผู้ประกอบมีอายุมากขึ้น ดังนั้นควรมีแผนกระตุ้นความสนใจให้คนรุ่นใหม่สนใจธุรกิจเพื่อให้ธุรกิจยั่งยืนต่อไป

5.3.2 ด้านเกษตร

โครงการด้านการเกษตร มีทั้งหมด 2 โครงการ ซึ่งโครงการที่ทางนักวิจัยมีความเห็นว่าจะประสบความสำเร็จ คือ “โครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรอินทรีย์” จัดทำโดยองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า “โครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรอินทรีย์” เป็นโครงการที่จะเชื่อมโยงผลิตผลทางการเกษตรไปสู่อาเซียน เนื่องจากการสร้างมาตรฐานการรับรองเกษตรอินทรีย์เพื่อแข่งขันกับนานาประเทศ ประกอบกับทางอปท. มีโครงการอบรมการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตในการทำเกษตรอินทรีย์อยู่แล้ว ซึ่งโครงการนี้ได้บรรจุอยู่ในงบประมาณปี 2560 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นให้นำโครงการของอปท. ไปใช้เป็นโครงการย่อยของโครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรอินทรีย์ได้ ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) นำโครงการนี้เข้าบรรจุเป็นแผนยุทธศาสตร์ของอบต.น้ำบ่อหลวง

5.3.3 ด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โครงการด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงการเพียง 1 โครงการ คือ “โครงการเปิดใจ อบต. ก้าวสู่ประตูอาเซียน” จัดทำโดยองค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า โครงการนี้จะมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของบุคลากรในหน่วยงาน ทั้งในเรื่องการเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจด้านประชาคมอาเซียน อบรมพัฒนาด้านภาษาและเทคโนโลยี ซึ่งจะมีการวัดระดับความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ความเข้าใจในด้านอาเซียนมากขึ้นจนสามารถนำมาเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชากรในชุมชนผ่านการประชาคม และการประชาสัมพันธ์ นอกจากนี้ “โครงการเปิดใจ อบต. ก้าวสู่ประตูอาเซียน” ยังได้บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาตำบล 3 ปี (พ.ศ. 2560 – 2562) และมีการจัดตั้งศูนย์ให้บริการความรู้ข้อมูลด้านอาเซียน พร้อมจัดตั้งคณะทำงานที่ดูแลรับผิดชอบในการทำงานด้านอาเซียนของหน่วยงาน โดยเฉพาะ ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพึ่งพาตนเองโดยเน้นการกำหนดนโยบายภายในองค์กรให้สอดคล้องกับกฎหมาย/นโยบายของภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนในสังคมระดับอาเซียน นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนใน

ด้านการบริหารจัดการตนเอง พร้อมทั้งการสร้างเครือข่ายร่วมกับคนในชุมชนอื่น ๆ เพื่อสร้างการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน และควรมีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับประเทศในอาเซียน ทั้งด้านภาษาและวัฒนธรรม และมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานให้มากขึ้น

5.3.4 ด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม

โครงการด้านสุขภาพ อนามัย และสิ่งแวดล้อม มีทั้งหมด 3 โครงการ ซึ่งโครงการที่ทางนักวิจัยมีความเห็นว่าจะประสบความสำเร็จคือ “โครงการสุขภาพจิตกับการอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียน” จัดทำโดยเทศบาลตำบลแม่ปูกา อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า โครงการนี้เป็นการดูแลคนในชุมชนนอกจากสุขภาพทางด้านร่างกายแล้วยังให้ความสำคัญกับทางด้านสุขภาพจิตด้วย โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีที่ทำให้เกิดความเข้าใจภายในชุมชนระหว่างคนในพื้นที่กับคนต่างถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มที่เดินทางเข้ามาจากประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเป็นการลดภาวะความตึงเครียดจากการไม่เข้าใจกันทางด้านภาษา วัฒนธรรม ค่านิยม และประเพณี ซึ่งไม่เพียงแต่ให้คนในพื้นที่เข้าใจคนต่างต่างเท่านั้น แต่ต้องการให้คนต่างต่างเข้าใจถึงสิ่งที่ควรประพฤติ ปฏิบัติ และแนวคิดของคนไทยในพื้นที่ที่มีต่อคนต่างถิ่นหรือต่างต่างที่เข้ามาอาศัยด้วย เพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน ซึ่งสิ่งที่จะต้องมาเพิ่มหรือปรับกลยุทธ์ในครั้งนี้ในรูปแบบของโครงการสุขภาพจิตกับการอยู่ร่วมกันในประชาคมอาเซียน นั่นก็คือ การพยายามดึงแกนนำ หรือสร้างแกนนำของคนต่างต่างเข้ามาเป็นสมาชิกหรือตัวแทนก่อนที่จะขยายผลไปสู่ชุมชนของต่างต่างนั้น ๆ เพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างต่างกับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ ทางอปท.ควรมีการสร้าง ความเข้าใจของท้องถิ่น โดยการเข้าไปสัมผัสวิถีชีวิตของต่างต่างจากแหล่งต้นทาง เช่น ลาว พม่า กัมพูชา เป็นต้น โดยเริ่มจากการเข้าไปเยี่ยมเยือนกลุ่มต่างต่างที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่ของเทศบาลตำบลแม่ปูกาเสียก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นและทำให้เกิดความคุ้นเคยในการที่จะทำกิจกรรมร่วมกันในอนาคต

5.3.5 ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

โครงการด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีโครงการเพียง 1 โครงการ คือ “โครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรอินทรีย์” จัดทำโดยองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำบ่อหลวง อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า “โครงการยกระดับผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรตำบลน้ำบ่อหลวงสู่เกษตรอินทรีย์” เป็นโครงการที่จะเชื่อมโยงการใช้ทรัพยากรในการผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะดินและน้ำในการผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ และมุ่งสู่การสร้างมาตรฐานการรับรองเกษตรอินทรีย์

เพื่อแข่งขันกับนานาชาติ ประกอบกับทางอปท. มีโครงการอบรมการทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ ซึ่งเป็นปัจจัยการผลิตในการทำเกษตรอินทรีย์อยู่แล้ว ซึ่งโครงการนี้ได้บรรจุอยู่ในงบประมาณปี 2560 เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นให้นำโครงการของอปท. ไปใช้เป็นโครงการย่อยในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อรองรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ได้ ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ (1) ควรเพิ่มกิจกรรมที่ส่งเสริมหรือสนับสนุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า โดยเฉพาะดินและน้ำ ซึ่งเน้นกลยุทธ์ในการพัฒนาแบบเกษตรอินทรีย์ให้สอดคล้องกับประเภทของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และการนำน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดค่าใช้จ่าย เป็นต้น (2) การทำโดยการใช้ทรัพยากรที่มุ่งเน้นระบบอินทรีย์จนเป็นที่ยอมรับ เพื่อให้ชุมชนอื่น ๆ สนใจจนเกิดการขยายต้นแบบการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนได้มากขึ้น และ (3) ควรประชาสัมพันธ์โดยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนบนฐานเศรษฐกิจพอเพียงด้วยระบบเกษตรอินทรีย์ให้เป็นที่รู้จัก ว่าหากเปิดอาเซียนแล้วชุมชนสามารถเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนในด้านนี้ ซึ่งจะได้รับผลกระทบต่อชุมชนเชิงบวกเป็นอย่างมาก ทั้งความปลอดภัยจากสารพิษ และมีภูมิคุ้มกันกับตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

5.3.6 ด้านเด็กและเยาวชน

โครงการด้านเด็กและเยาวชน มีโครงการเพียง 1 โครงการ คือ “โครงการอาเซียนสัมพันธ์” จัดทำโดย เทศบาลตำบลน้ำแพร่พัฒนา อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า ในการจัดทำแผนกลยุทธ์เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนด้านเด็กและเยาวชนเป็นแผนที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนที่อยู่ในสถานศึกษาเท่านั้น และเป็นแผนสำหรับรองรับปัญหาในเรื่อง การปรับตัวของเด็กและเยาวชนต่อความเปลี่ยนแปลงและการเข้ามาของวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในประชาคมอาเซียน นอกจากนี้แผนเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนยังเน้นการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ผู้ปกครอง ชุมชน และสถานศึกษา เป็นลำดับ ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ ควรเริ่มจากการหาแกนนำที่เป็นเยาวชนในพื้นที่ ประมาณ 10-20 คน ซึ่งไม่ควรมีแต่เด็กชนชาติเดียวกัน ควรมีหลากหลายประเทศในอาเซียน อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ เป็นต้น เพื่อสร้างเป็นเยาวชนอาเซียนเป็นแกนนำในการสร้างกฎระเบียบการอยู่ร่วมกันของคนต่างชนชาติในพื้นที่ ควรสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของแต่ละประเทศในอาเซียนในชุมชน โดยอยู่ในความดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารจัดการเยาวชนอาเซียนในพื้นที่ และโครงการนี้ไม่ควรจัดทำเฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้นแต่ควรทำในระดับชุมชนด้วย

5.3.7 ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ

โครงการด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ มีทั้งหมด 7 โครงการ ซึ่งโครงการในแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั้ง 7 โครงการ แผนและกระบวนการดำเนินการยังไม่สามารถเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรได้ถึงระดับอาเซียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) องค์กรในชุมชน ผู้สูงอายุและผู้พิการในชุมชน ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนมากเท่าที่ควร โดยเฉพาะด้านผู้สูงอายุและผู้พิการในประเทศอาเซียนซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในส่วนนี้น้อยมาก จึงไม่เกิดความตระหนักและตื่นตัว ทำให้ไม่ทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ อันจะนำไปสู่กระบวนการดำเนินการที่ไม่สามารถพัฒนาและต่อยอดโครงการด้านผู้สูงอายุและผู้พิการให้ถึงมาตรฐานในระดับอาเซียนได้ ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ ควรมีการให้ความรู้ด้านผู้สูงอายุและผู้พิการในประเทศอาเซียนให้กับทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) องค์กรในชุมชน ผู้สูงอายุและผู้พิการในชุมชน ให้ทราบถึงประเด็นในด้านต่าง ๆ ในส่วนของการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้พิการในแต่ละประเทศมีการบริหารจัดการอย่างไร เช่น การดูแลรักษาสุขภาพ ด้านการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุและผู้พิการในชุมชนของประเทศในอาเซียน เพื่อที่จะได้ทราบและนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการวางแผน การพัฒนา และการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนเกิดความตระหนักและตื่นตัวต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งเชิงบวกและเชิงลบในการคิดและต่อยอดโครงการในครั้งต่อไปให้สอดคล้องกับสังคมผู้สูงอายุของประเทศในอนาคต นอกจากนี้เทศบาลบางแห่งมีศักยภาพในการดำเนินการที่พร้อมรับต่อการเปิดประชาคมอาเซียนเป็นอย่างมาก ทำให้มีหน่วยงานทั้งจากภายในและภายนอกประเทศเข้ามาศึกษาดูงาน จึงควรนำจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์หรือความพร้อมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ไปสร้างความร่วมมือ โดยการเชิญประเทศในอาเซียนเข้ามาดูงานหรือร่วมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างภาคีเครือข่ายด้านผู้สูงอายุและผู้พิการร่วมกัน ส่วนเทศบาลที่ยังไม่มีความพร้อม อาจจะเริ่มต้นด้วยการสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กร พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายนอกได้รับรู้ เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนด้านผู้สูงอายุและผู้พิการให้ถึงมาตรฐานในระดับอาเซียนได้

5.3.8 ด้านการศึกษา

โครงการด้านการศึกษา มีโครงการเพียง 1 โครงการ คือ “โครงการพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่ต้นแบบอาเซียนศึกษา” จัดทำโดยเทศบาลตำบลบ้านโป่ง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ โดยนักวิจัยได้ประเมินผลโครงการว่า เป็นโครงการที่เทศบาลตำบลบ้านโป่งได้เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กต้นแบบอาเซียนศึกษา ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของครู บุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ประกอบการที่อยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบล

บ้านปงที่พร้อมจะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ และในส่วนของเทศบาลตำบลบ้านปงได้มีการสนับสนุนแหล่งเรียนรู้และเตรียมความพร้อมในทุกๆ ด้าน สำหรับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคู่คู่ต้นแบบอาชีวศึกษาในชุมชน เพื่อนำมาขยายผลไปยังศูนย์เด็กเล็กที่มีอยู่ในพื้นที่ต่อไป ส่วนข้อเสนอแนะที่ทางนักวิจัยเสนอ คือ อปท.ควรมีการคัดสรร/คัดเลือก ศูนย์เด็กเล็กที่เป็นต้นแบบทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งในแต่ละประเทศมี “มาตรฐาน” ของศูนย์เด็กเล็กที่แตกต่างกันออกไป และการใช้มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กและเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ) เป็นสิ่งที่มาเป็นเกณฑ์ในการวัดและเทียบเคียงมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กในประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน อาทิ มาเลเซีย สิงคโปร์ และฟิลิปปินส์ เป็นต้น ซึ่งประเทศเหล่านี้มีมาตรฐานที่ใช้เป็นเกณฑ์วัดและประเมินที่แตกต่างจากประเทศไทย เพื่อนำมาปรับให้เข้ากับบริบทของศูนย์เด็กเล็กของชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับขยายผลไปสู่ศูนย์เด็กเล็กอื่น ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่ต่อไป

5.3.9 ด้านสังคมและวัฒนธรรม

โครงการด้านสังคมและวัฒนธรรม มีทั้งหมด 2 โครงการ ซึ่งยังไม่มีโครงการใดที่นักวิจัยคาดว่าจะเป็นประสบความสำเร็จ เนื่องจากโครงการสืบสานสายสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทยของในประชาคมอาเซียนของอบต.บ้านกลาง เมื่อพิจารณาถึงรายละเอียดในโครงการแล้วพบว่าวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานตลอดจนกิจกรรมยังคงเป็น โครงการที่มุ่งเน้นอนุรักษ์วัฒนธรรมของท้องถิ่นตำบลบ้านกลาง ซึ่งเป็นโครงการเดิมที่ทางอปท.ร่วมกับชุมชนได้ทำในแต่ละปี ขณะเดียวกันยังขาดความเชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียน ทางนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมและวัฒนธรรมได้ทำการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ความรู้และความเข้าใจกับตัวแทนชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการด้านสังคมและวัฒนธรรม พบว่า ตัวแทนของชุมชนท้องถิ่นตำบลบ้านกลางยังขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนและ โครงการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถการบริหารจัดการด้านสังคมและวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน ตัวอย่างการกำหนดวัตถุประสงค์เริ่มจากการรวบรวมศิลปวัฒนธรรม และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมให้กับเด็กและเยาวชน โดยที่ทางชุมชนไม่ได้ตระหนักถึงว่าคนในชุมชนมีความรู้และความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นในระดับใด ซึ่งหากทางอปท.ได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ก็อาจจะเกิดปัญหาในเรื่องของการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กับเยาวชนซึ่งอาจเกิดข้อผิดพลาดในประเด็นของเนื้อหาที่ใช้ในการถ่ายทอดโดยอาจทำให้เด็กและเยาวชนเกิดความเข้าใจผิดในประเด็นของเนื้อหาที่ได้รับการถ่ายทอด นอกจากนี้แล้ววิธีการดำเนินงานยังเน้นเฉพาะในพื้นที่ของชุมชนบ้านกลางแต่ไม่ได้เชื่อมโยงไปยังประชาคมอาเซียน ซึ่งจากการทำโครงการได้สะท้อนให้เห็นว่าชุมชนบ้านกลางยังขาดความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม การพัฒนาสืบสาน

วัฒนธรรมกับชุมชนไทยองให้เชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียน นอกจากนี้โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ตำบลบ้านกลางทางชุมชนยังไม่มีแนวทางหรือทิศทางในการใช้ประโยชน์จากการจัดตั้งศูนย์ดังกล่าว ซึ่งประเมินผลได้ว่าชุมชนขาดความรู้และความเข้าใจในการนำไปสู่การปฏิบัติ ส่วนอีก 1 โครงการ คือ โครงการวัฒนธรรมไทเงินในโลกดิจิทัลของ อบต.ท่าวังพร้าว พบว่าเป็นการจัดทำโครงการเหมือนกับโครงการเดิม ๆ ที่ทางอบต.ได้จัดทำในการส่งเสริมวัฒนธรรมของชุมชน กล่าวคือการทำให้ความรู้ด้านภาษาแก่คนในชุมชนแต่ไม่ได้มีเป้าหมายว่าเมื่อจัดอบรมให้ความรู้ไปแล้วผู้เข้ารับการอบรมจะได้นำไปใช้จริงหรือไม่ ใช้เมื่อใด ใช้ในโครงการอะไร ขณะเดียวกันในการจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถ ด้านการบริหารจัดการด้านสังคมและวัฒนธรรมของชุมชนท่าวังพร้าวยังไม่มีเชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียน กล่าวคือกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนดำเนินงานไม่ได้ชี้ให้เห็นว่าการอบรมภาษาไทเงินให้กับคนในชุมชนแล้ว คนในชุมชนจะนำเอาความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้างกับการเป็นประชาคมอาเซียน ไม่ได้ระบุกิจกรรมหรือแผนการดำเนินงานที่จะใช้ประโยชน์จากการให้ความรู้ด้านภาษาไปติดต่อหรือสร้างความสัมพันธ์ตลอดจนการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับชุมชนไทเงินในประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน สิ่งเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นถึงการที่ชุมชนขาดความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนเพื่อขับเคลื่อนการเพิ่มขีดความสามารถด้านสังคมและวัฒนธรรมในประชาคมอาเซียน